

Češi a Slováci po deseti letech

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2003</i>
Otázky:	<i>PM. 54, PM. 55, PM. 56</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. 2. – 10. 2. 2003</i>
Počet respondentů:	<i>1070</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>11. 3. 2003</i>
Kód tiskové informace:	<i>PM30311c</i>
Zpracoval[/a]:	<i>Daniel Kunštát</i>

Ve svém únorovém šetření se CVVM mimo jiné zaměřilo na některé aspekty vztahů Čechů a Slováků. První otázka mapovala, jak často navštěvují čeští občané Slovenskou republiku (tab. 1).¹ Další otázky byly zaměřeny na to, kolik lidí má na Slovensku příbuzné či známé a do jaké míry je rozšířena znalost slovenského jazyka (tab. 2 a 3).

Tab. 1: Jak často navštěvujeme SR v porovnání s dobou před deseti lety? (v%)

častěji nyní, než před deseti lety	6
stejně často	50
častěji před deseti lety, než nyní.....	32
NEVÍ	12

Tab. 2: Žije na Slovensku... (v %)

	ANO	NE	Neví
známý či kamarád	42	58	0
blízký příbuzný (sourozenec, rodič, Vaše dítě)	10	90	0
vzdálený příbuzný	25	73	2

Tab. 3: Češi a slovenština (v %)

	ANO	NE	Neví
rozumí dobře slovensky	80	18	2
čte slovenské knihy	19	81	0
umí mluvit slovensky	30	68	2

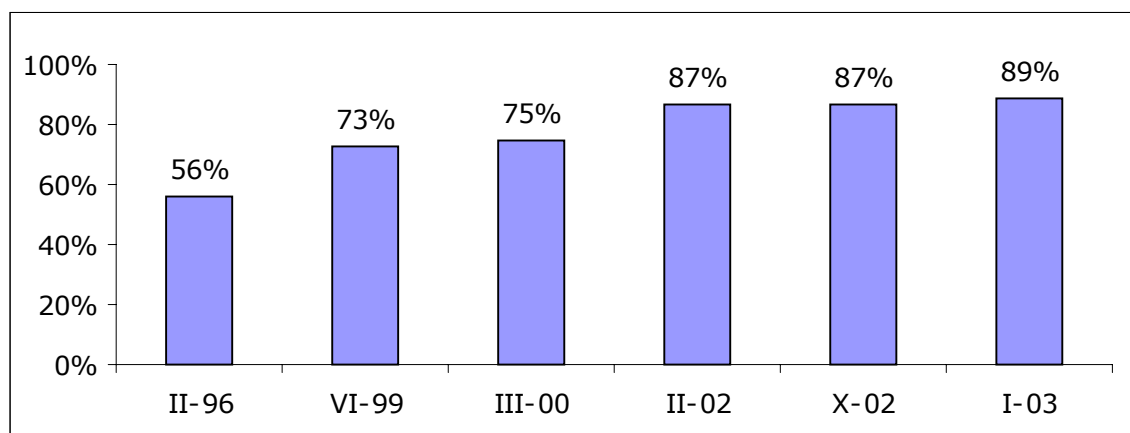
Z výpovědí respondentů vyplývá, že třetina občanů ČR navštěvuje Slovenskou republiku méně často, než tomu bylo před rozpadem společného státu. Pouhých

¹ Otázka: „Před nedávnem jsme si připomněli rozdělení Československa na dva samostatné státy, Českou republiku a Slovenskou republiku. Pokud jde o Vás, jezdíte nyní na Slovensko méně často nebo častěji, než před deseti lety?“

6 % navštěvuje Slovensko častěji než v období federace. Více než dvě pětiny Čechů má na Slovensku kamaráda či známého, čtvrtina vzdáleného příbuzného a desetina dokonce blízkého příbuzného. Čtyři pětiny respondentů rozumí dobře slovensky, bezmála třetina podle vlastního vyjádření umí slovensky mluvit a pětina čte knihy ve slovenštině.

Také v lednovém šetření se CVVM zaměřilo na hodnocení vztahů se Slovenskem a postoje občanů k rozdělení československé federace na Českou a Slovenskou republiku. První otázka mapovala, jak lidé hodnotí vztahy mezi ČR a SR. Výsledky včetně časového srovnání jsou uvedeny v grafu 1, z něhož je zřejmé, že současné bilaterální vztahy jsou českou veřejností hodnoceny převážně kladně, a to s mimořádně vysokou mírou konsensu.

Graf 1: Vývoj kladného hodnocení vztahů ČR se Slovenskem (v %)

Pozn.:Dopočet do 100% tvoří kategorie „spíše“ a „velmi špatné“ a „neví“.

V grafu je ovšem dobře vidět, že česko-slovenské vztahy nebyly vždy hodnoceny tak vysoce, jako je tomu dnes, lépe řečeno v posledních dvou letech. Výsledky potvrzují, že šetření „občanských“ názorů citlivě reagují na proměny klimatu v rámci „vysoké“ politiky. Vztahy obou nástupnických států bývalé federace v minulosti procházely, jak známo, jistými peripetemi, přičemž zejména v éře vlády Vladimíra Mečiara zdaleka nedosahovaly současné jakosti ani hloubky formálních i neformálních vazeb. K poměrně zásadnímu obratu došlo až po nástupu široké demokratické koalice v čele s Mikulášem Dzurindou v roce 1998. Dvoustranné vztahy reálně získaly novou kvalitativní úroveň; úzká politická spolupráce na poli vnějších vztahů, v bezpečnostní i ekonomické oblasti nezůstala bez odezvy ani v názorech české veřejnosti. Kladné hodnocení vztahů ČR a SR tak během sedmi uplynulých let narostlo o více než 30 procentních bodů. Po výraznějším posunu k lepšímu, zaznamenaném v roce 1999, došlo během loňského roku k dalšímu rapidnímu nárůstu kladných hodnocení.

Další otázky byly zaměřeny na to, jaké jsou stávající postoje českých občanů k rozdělení československé federace na Českou a Slovenskou republiku. Tabulka 4 naznačuje, jakým způsobem lidé podle svých současných vědomostí hodnotili rozdělení federace před deseti lety, tj. právě v době faktické rozluky.² Tabulka 5 uvádí, jak dotázaní hodnotí rozpad Československa dnes.³

² Otázka: „Začátkem letošního roku uplynulo 10 let od rozdělení Československa na Českou a Slovenskou republiku. Pokuste se, prosím, si vzpomenout, zda jste byl tehdy pro nebo proti rozdělení. Byl jste...“

³ Otázka: „Jak tento krok dnes hodnotíte? Byl...“

Tab. 4: Jak lidé hodnotili rozdělení Československa před deseti lety? (v %)

rozhodně pro	spíše pro	spíše proti	rozhodně proti	neví	pro/proti
8	18	33	26	15	26/59

Podle vlastního vyjádření souhlasila před deseti lety s rozdělením Československa pouze čtvrtina dotázaných (26 %), naopak odpůrců rozdělení bylo v daném období dvakrát více (59 %).

Tab. 5: Jak lidé hodnotí rozdělení Československa dnes? Jako krok... (v %)

rozhodně správný	spíše správný	spíše špatný	rozhodně špatný	neví	správný/špatný
18	37	25	11	9	55/36

Z tabulky 5 vyplývá, že více než polovina respondentů (55 %) dnes hodnotí rozdělení společného státu Čechů a Slováků jako správný krok, naopak jako nesprávný jej vnímá „pouze“ více než třetina dotázaných (36 %). V této souvislosti je pozoruhodná především poměrně významná diskrepance mezi podílem těch, kteří podle vlastního sdělení před deseti lety souhlasili s rozdělením (26 %), a podílem respondentů, kteří rozdělení v současné době považují za krok správným směrem (55 %).

Zajímavá zjištění přineslo i hodnocení současných vztahů mezi Čechy a Slováky v porovnání se situací v době před rozdělením.⁴ Z tabulky 6 je patrné, že bezmála polovina oslovených (44 %) považuje kvalitu dnešních vztahů mezi Čechy a Slováky za stejnou oproti období před rozpadem společného státu. Zhruba třetina dotázaných je dokonce považuje za lepší, za horší pak jen 17 %.

Tab. 6: Jaké jsou vztahy mezi Čechy a Slováky oproti době před rozdělením?

rozhodně lepší	spíše lepší	stejně	spíše horší	rozhodně horší	neví
7	25	44	15	2	7

⁴ Otázka: „Jsou podle Vás současné vztahy mezi Čechy a Slováky oproti době před rozdělením...“